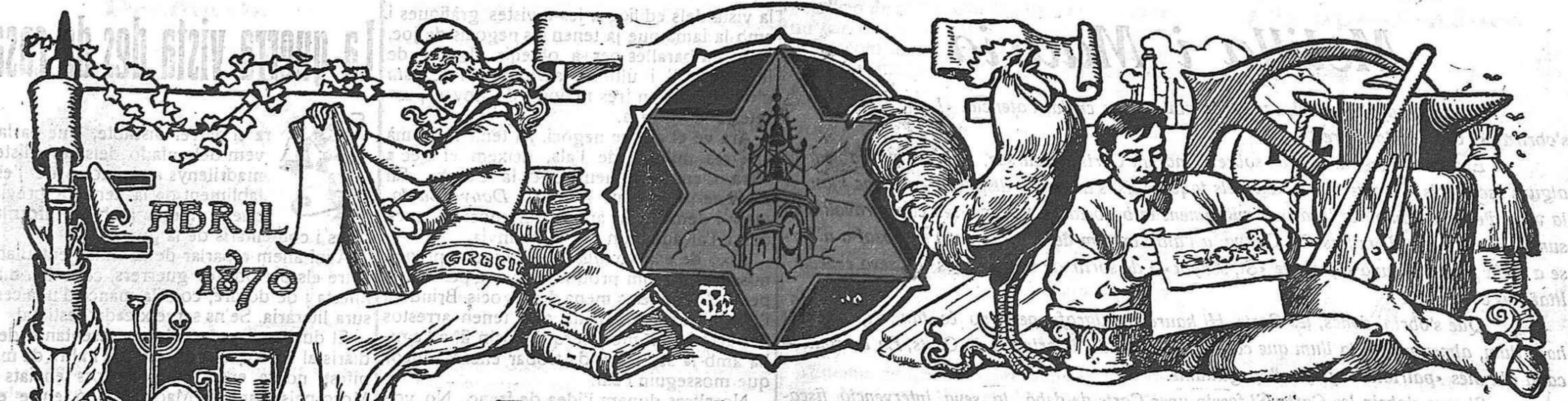

10138

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SEMANA

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NUM. 20, BOTIGA
TELEFONO A 4115. - BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Fòra de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. - ESTRANJOER, 2'50

LA SOTMISIÓ

—Mi querer ser amigo...

Melilla i Madrid

Havem agafat el diari, i un gros titol ens ha cridat l'atenció. «Les Corts—deia—s'obriran el dia 20 d'octubre».

Ens havem tret un pes de sobre. Tindrem Corts, discursos, debats i probablement alguns escàndols. L'home de la llum i els taquígrafs, s'asseurà, displicent, al banc blau. A la vora d'ell En Cambó es tocarà nerviosament la barbata, mentre pel seu cap giravoltaran sumes de milions i de milers. En Cierva, a l'altre extrem del banc, estarà disposat a alçar-se a cada punt com una figura de «Si, senyor» i de sortir de test, que és la seva especialitat més coneguda.

Que s'obrin, doncs, les Corts. Hi haurà taquígrafs, però no és tan segur que hi hagi llum, almenys tota la llum que caldria. Abans de l'obertura de Corts, En Lerroux—cada dia més «patriota»—ja fa d'apagallums.

Si, que s'obrin les Corts. Si fossin unes Corts de debò, la seva intervenció fiscalitzadora podria ésser decisiva en els moments actuals. Però són, en conjunt, unes Corts de fira, i ens haurem de donar per ben pagats amb unes quantes revelacions de l'Indalecio Prieto, un discurs d'En Salvatella, que també va a Melilla, una oda entortolligada d'En Maura i una sessió patriòtica d'aquelles en que s'acorda aixecar la sessió.

Abdicacions

En un mateix dia ens han ofert els regionalistes dues proves de que la col·laboració del catalanisme en la governació, minva la seva força i el desvirtua. Succeeix que s'oblida lo principal per lo accessori, caient-se en això que's nomena política, és a dir, en l'acondicionament de l'ideal a la petita vida quotidiana.

Existia en el municipi un dictàmen, presentat fa mesos, demanant la rotulació dels carrers en català. Els regionalistes tenen majoria absoluta, i no obstant el dictàmen ha sofert un llarg aplaçament, essent retirat, finalment, a la sessió del dimecres. Per què? Ignora, per una coacció no es probava. Per por a complicacions d'ordre públic o polític que perturbessin la fruïció ministerial del senyor Cambó? Es lo més segur. I així, per l'aplicació de l'oportunisme, el catalanisme se derrota a sí mateix en el municipi barceloní, per a afermar lo que no té, ni pot tenir eficàcia catalanista.

Hi ha més. La *Veu de Catalunya*, en la seva edició de dimecres, en el seu editorial, justificava l'allunyament de l'obertura de les Corts, malparlant d'aquells que la demanen per a després «no saber què dir ni què fer». Què lluny estem d'aquell estiu de 1917, quan els regionalistes, perquè En Dato no obria les Corts, convocaren una assemblea de parlamentaris, amb urgències revolucionàries i propòsits constituents! Aleshores, cap problema perentori. No teniem guerra, ni gran, ni petita, per voluntat dels moros. No s'havia presentat imperativa la qüestió de les subsistències. El sindicalisme encara estava embrionari. Els bancs no feien fallida. Començaven a pujar els salaris i a sortir els nous ric. I En Cambó, i els regionalistes, demanaren la convocatòria de les Corts, amb una amenaça apremiant de gent decidida a les conspiracions... Ara, tots, absolutament tots els problemes, tenen una ardenta vida i la guerra flagella a Espanya, i els regionalistes excusen la no obertura de les Corts. En Cambó és ministre i parlen, en 1921, amb idèntiques paraules que *La Epoca*, essent ministre En Dato en 1917.

La *Veu* vol tenir un aire de pensament europeu. Deu saber, doncs, que tots els parlaments funcionaren durant la gran guerra, i que a França el parlament obligà a dimitir, per al manteniment de la seva sobirania, a Lyautey, ministre de la guerra. Espanya té una guerra colonial, una petita guerra colonial, molt inferior a la de Cuba, i els regionalistes excusen els compliments constitucionals. I si excusen aquests compliments de les lleis fonamentats per què els hi estranya

que per Castella excusin el compliment de uns drets de Catalunya, que consideren caducats pel temps i la fatalitat històrica que feu l'unitat espanyola, primer, després la hegemonia castellana?

Però no solament són els regionalistes els que volen posar el lubricant de la seva dialèctica en la vida del govern. També En Lerroux, les declaracions antiparlamentàries del qual, creient-les d'ordre purament econòmic, ens excusen de tot comentari.

L'oportunisme, doncs, no crea res, sinó que sostreu vigor i pureza en les actuacions idealistes. L'oportunisme no'ns donà la Mancomunitat, originària del projecte d'Administració d'En Maura. L'oportunisme, en canvi, ofert a la vida ministerial d'En Cambó, retira el dictàmen de la rotulació dels carrers en català i excusa el tancament de les Corts.

PARADOX

Un gran negoci

Donya Baldomera i la *Societat del Dimoni*, han passat fa temps a l'història. D'En Ballesteros ja no se'n recorda ningú i de Donya Ramona no se'n conserva ni la memòria. Ja fora hora, doncs, de que's dongués un altre copet a la butxaca dels lluços ambiciosos.

Tenim un negoci que l'anem a proposar a la gent de pocs diners i molta barra, que vulguin explotar-lo. L'exposarem.

A la nostra costa de ponent, entre Garraf i Vallcarca, hi ha una reconada deliciosa, que pot convertir-se fàcilment en una esplèndida platja de moda i ont pot aixecar-s'hi un *Gran Casino* amb tots els ets i tots els uts. D'aquell lloc d'esbarjo ne diuen la *Crosta d'Or*.

Manera de realitzar el projecte. S'emeten sis mil accions de mil pessetes cada una amb el dividendo assegurat del cinc per cent mensual i a començar el cobro del cupó als sis mesos de fet el desembols. Com que al primer any no's posaran a la venda més que mil accions, no n'hi haurà per qui en voldrà i tindrem un milió de pessetes que seran invertides així: 300,000 al pago dels sis cupons a les mil accions col·locades, 500,000 en compra de terrenys i construcció de fonaments d'edificis i 200,000 en propaganda. Al cap de l'any, *manos limpias* i net.

Amb les obres fetes, els cupons pagats i la propaganda, ja col·locació de dos mil accions al segon any, serà cosa facilíssima i ja tenim dos milions de pessetes més. Inversió d'aquests dos milions durant el segon any: 600,000 pessetes als cupons de les primeres mil accions, 600,000 pessetes als cupons de mig any de les segones dos mil accions, 500,000 pessetes més per aixecament d'edificis i 300,000 pessetes per administració i propaganda. I net també al final del segon any.

Però al tercer any, amb la propaganda dels tenedors d'un paper que dona tant, amb

la vista dels edificis a les revistes gràfiques i amb la fama que ja tenen els negocis de joc, hi haurà baralles per a obtenir algunes de les tres mil i últimes accions de la *Crosta d'Or*. I ja tenim tres milions de noves pessetes a la butxaca.

Ara vé el nostre negoci. Al tenir a la mà els tres milions de l'ala, deixem el gec a terra i ens aixequem amb la bomba. En Ballesteros, Donya Ramona, Donya Baldomera i demés vius antecessors nostres, queden a l'alçada d'un rall de tramvia.

Això de *ens aixequem* és un dir, perquè nosaltres no som prou *financiers* per a emprendre'ns aquesta mena de negocis. Brindem l'idea als despreocupats que tenen arrestos per això i molt més, perquè posin fil a l'aguilla amb la seguretad de trobar encara lluços que mosseguin l'am.

Nosaltres donem l'idea de franc. No volem ni un cèntim ni una acció lliberada.

JEPH DE JESPIUS

Aquest número ha passat per la censura governativa

La decepció del bon badoc

I ha gent al món—al món hi ha gent per a tot—que es pren els fets com un espectacle. Conflictes, baralles, debats parlamentaris, crisis ministerials i crisis econòmiques, vagues, disturbis i guerres, tot s'ho mira aqueixa gent com si es tractés de obres teatrals, que unes vegades són tragèdies, altres drames, altres comèdies, altres sainets.

Podríem dir a aquest públic, el públic dels badocs, I el badoc necessita que passin coses perquè ell pugui badar. Tan bon punt s'alça el teló per a la representació d'aqueixes obres públiques, el bon badoc s'acomoda a la seva butaca de les primeres files i es prepara a enterir-se o a riure, segons els casos.

El bon badoc sent, com a tal, una íntima satisfacció quan passen coses grosses. Fins quan són coses tristes i ell plora, per dins frueix la delícia del cop sensorial. Per això les primeres notícies dels fets de Melilla li van obrir l'esperança d'un llarg espectacle interessant i emocionant. Hi hauria temporada al gran teatre, amb nombrosíssima companyia de drama i melodrama. No hi havia ja perill que el teatre públic es tanqués, que és la cosa que més tem el bon badoc.

Ben assegut, el bon badoc començà a seguir la campanya del Marroc com si aquesta fos un espectacle. Les primeres escenes li semblaren grandioses, des del punt de mira espectacular. Es prometé una obra llarga, plena de moments d'engúnia i de sensació. Com si diguessim, un *film* d'una pila de milers de metres.

Però ve't aquí que el bon badoc, d'uns quants dies ençà, dona senyals d'impacència. Troba que el descabdellament de la cinta es fa massa poc a poc, que hi ha masses interrupcions i que els intermedis resulten massa llargs. El bon badoc, a estones al menys, s'avorreix.

I per al badoc no hi ha res més terrible que l'avorrir-se. El seu temperament demana que hi vinguin a raig fet les coses sensorials i truculentes. No pot sufrir la quietut. Aquesta ataca els seus nervis. Més s'estima el terratrèmol que la calma. A més, vol que el soroll no sigui sempre el mateix. Cal que hi hagi varietat. I veient que la guerra de Melilla no és tan sensorial, ràpida i variada com ell hauria volgut, està a punt de demanar que li tornin els diners de l'entrada.

FULMEN

La guerra vista des de casa

Lra el darrer dissabte, que parlavem del enfado dels periodistes madrilenys amb motiu de l'establiment de la censura prèvia, que fa i desfa amb les informacions i comentaris de la guerra.

Avui anem a parlar de la lluita entaulada entre els periodistes guerrers, cosa tan manifesta i de dordre, com la manca d'una censura literària. Se'ns serveix cada bestiesal.

El dualisme entre els representants dels diaris al Africa, es posa un dia i altre de manifest, no ja entre els redactors enviats al Moro pels diaris de Madrid, sinó entre els representants dels nostres, més modestos, però no menys enverinats.

La divergència en apreciar tal o qual fet, no tindria importància. Lo incomprendible, lo que crema, és el contrast que entre els informadors s'observa al explicar un fet real, quelcom material i tangible, que per a saltar a la vista, sembla no admetre discrepància.

Els periodistes, mancats, pot-ser, de matèria sobre la que poguer deixar córrer lliurement la ploma, s'entretenen en firar-se mutuament els plats pel cap; en desmentir-se els uns altres.

—Ets un atolondrat!
—Tu ets un llonsal!
—No saps lo que't dius!
—Tu no saps lo que't pesques!

I així, gairebé tots els dies, sense esperança de que la cosa acabi. Tan mateix, els juro que n'hi ha un tipl!

Entre els milers de contradiccions que sense parar-nos-hi gaire hem pogut anotar en dos mesos, en resalta una, que té la mar de gràcia i que assenyaalem, precisament, per a contraure's a dos diaris barcelonins que es vanten d'ésser els millor informats.

Ambdós, disposen de corresponsal propi al Marroc, amb la circumstància de que a un li sembla blanc, lo que veu l'altre negre, i a la inversa. De que allà on descobreix l'un un canó, sosté l'altre haver-n'hi dos. De que si adopta el primer un caient esfereidor i melodramàtic per a dir les coses, es val el segon d'un estil calmos i senzill.

Conseqüència de tot plegat? La única que pot desprendre's. O sigui, que en tant un dels dos periodistes contrapuntats ens pinta la guerra del Riff com un dels majors successos que pugui registrar l'història, assistim amb l'altra a una mena de solemnitat de- portiva, o quelcom per l'estil.

D'un dels dos periodistes al·ludits, són aquests paragrafs, que palesen lo que diem

Yo quiero pulverizar varias leyendas fantásticas que corren por ahí...

Es falsa la información de un señor corresponsal de un colega barcelonés.

En lo alto del Gurugú continúan emplazadas las dos piezas Schneider que allí subieron los moros...

Les línies copiades són tretes, naturalment, d'una sola correspondència. El dia mateix en que el periodiste al·ludit s'expressava així, ens parlava el seu company amb aquests termes:

Los moros, Athá sabe a costa de cuanto esfuerzo, han izado un cañón en uno de los picachos del Gurugú...

Relatant un combat:

La carretera de Nador estaba llena de gente. Como era domingo, había muchos desocupados, y al pie mismo de las baterías, que continuamente lanzaban granadas sobre el picacho donde se suponía instalado el cañón, había agrupados numerosos carruajes, cuyos ocupantes seguían con los gemelos las curvas trayectorias de los proyectiles nuestros. Entre los grupos vimos algunas señoras...

El primer, agafa la cosa pel costat tràgic,

Profilaxis

—Posa't aquesta medalla, que és contra els mosquits de la peste.
—Dispensi... No en té cap contra els escarabatets impertinents?

ultra desmentir al confrare, pretèn pulveritzar.

El segon, ens tresllada al Hipòdrom, en dia de carreres.

Ens descuidavem de fer constar que en desmentir al segon, assegura l'altre posseir

el testimonio del chofer del general Silvestre...

Els que volien passar per ben enterats, parlaven antigament, amb les mules del general.

Avui, en que tot s'ha perfeccionat, és natural que conferencin els saberuts, amb el xofer.

MANDANGA BARCELONINA

Els de la "Unió Gremial"

o la Grimègia de Santander

Decidiment, això de l'aeroplano és una cosa que no té preu; el nostre "Tenu", mercès a la rapidesa d'un "Havilland" de 10.785 H. P., va poder anar—sense interrompre les Cròniques de la Guerra,—de Melilla a Santander i de Santander a Melilla en menys d'un obrir i tancar d'ulls.

Igual que aquells trens de l'infèrn que, de tant que corrien, arribaven a puesto abans de sortir, com digué l'inoblidable Peius...

I ens diu el nostre company respecte a l'Assemblea allí celebrada:

Que En Bartomeu Amigó Ferreras va oferir que el dia que sigui regidor pel seté gestorarà que sigui un fet en nostra barrada de Sant Antoni, la construcció del Palacio de los Encantes, deu vegades més gran que el de la Quincalleria catalana.

Además, fou ovacionat i admirat per haver-se gastat prop de 40 naps en telegrames de propaganda gremial.

Que En Benet Puig, popular taverner de la Barceloneta, feia entre els santanderinos la mar de propaganda dels seus musculos a la marinera i de la seva sardina escabatzada, oferint además als assembleistes carretons i canyes de pescar a "tant l'hora". Igual que fa a l'Hostia.

Que En Daniel Enrich, rei de la palanca, cabo primer (a) el "Coba" i Secretari de la Sopa, va tenir un èxit que li envegen tots els claqueros del Tivoli, especialment els que van a fer la copa al seu bar del primer pis del sudit teatre. I, además, que's passava el dia dient mal dels subcabs Perico i Xisquet perquè són aficionats a tocar els globos terràqueos de les dones. Fan bé, que carai!

Que En Josep Sala, el Planas i Casals del Gremi de Taverners de Barcelona i subdirector de La Vid Catalana, va pronunciar un discurs que ni els de don Lacandru en els seus millors temps. (Oreja i salida en hom-bros).

Que an En Miralles de Sabadell a la fonda li cobren triple per la carpanta que traginava.

Que l'Arjalaguet, del Gremi de Sabaters, es tornà tarumba admirant els peus de les santanderines, arribant a pendre la mida a varies. ¡Ole por los zapateros castizos!

Que En Castany, advocat del Gremi, es sentí inquiet i digué que s'havia de cremar a la premsa, quan malparla dels Gremis.

Un aute de fe periodístic, ve't-ho aquí!

Que En Sebás Martorell, adroguer de la ciutat dels comtes, va proposar que la patrons del gremi gestionesin, pels seus dependents, entrada gratis a la Bohemia. Ve't aquí un que vol estar bé amb el Sindicat de la Xerinola!

Que En Blasco, l'ex-periodista i actual Secretari de la Unió Gremial, va firmar un telegrama adherent-se al prec dels companeros santanderins demanant la rigurosa observancia del descans dominical, cosa que va indignar al nostre company "Tenu", partidari convençut del descans etern o de la mandra perpètua, que pel cas és lo mateix.

Que En Balañá de Sans—no confundirlo con don Pedro el ex-teniente de alcalde!—va acabar les existencies durant la visita que va fer a una fàbrica de xocolata i llet condensada. Que Alah i Mahoma li conservin el bon paidor i el bon humor!

Que els cotxeros cobren 5 pessetes per hora, cosa que a excepció dels de Reus, que d'un cotxe te'n demanen 10 pàfies per cada 60 minuts, no's veu en cap altra part del món. Reus, Santander i Xauxall!...

Que els assembleistes varen fer una visita al Palau Real de la Magdalena, i que tothom convenia que era inferior a una torreta de Vallcarca. ¡Una tomadura de pelo! Quin bunyell! ¡Mucha planta y poca uva!

Que En Díaz de la Cebosa—o de la Cebolla que li diu l'Urrecha,—a més de diputat per Madrid és més "senyor Esteve" que l'autèntic del nostre barri de Ribera i que, a mal genit, no'l guanya ni En Lluís Millet quan dirigeix la missa de Bach o el Credo del Papa Marcol.

Que en la boca de l'Ayats no hi entraran pas mosques, perquè sempre fa mutis. Y en boca cerrada...

Que'l fuster Capella i el fideuer Marc Barba, ambdòs de Terrassa, es passaren tres dies estudiant la manera de fer quelcom extraordinari, com per exemple dotar a l'antiga Egara, d'una platja igual a la del Sardinero...

Ja hi veiem an En Sala pescant sardines i prenent banys d'asiento!

Que'l nostre imponderable Noel Llopis es vol donar de baixa de la Unió Monàrquica Nacional perquè en el banquet del Hotel Royal de Santander, va trobar-se que alguns assembleistes provincianos a l'hora dels brindis, posaren de vuelta y media als catalans, a l'extrem que'l nostre ex-regidor va tenir que sortir en defensa de Catalunya, com si fos un entusiasta soci de la Unió Catalana.

¿Te has convencido Noel que a pesar de ser salista te creen separatista lo mismo que a un moro infiel? El asiento te delata de que eres catalán y en provincias te darán, siempre que vayas, la lata.

Xoca-la, Llopis! Aquesta vegada si que t'has portat com un home! Fins els del Centre de Dependents aplaudiran el teu gest digne d'un reconsagrat.

I, per últim que, per unanimitat i en mig del més gran entusiasme, s'aprovaren les següents i trascendentals conclusions:

- 1.er Que el quilo sigui de 550 grams i les 2 unces de 45.
- 2.ºn Que la cana equivalgui a 5 pams i mig i el metre a tres.
- 3.er Que's pugui vendre l'os de bou a preu de filet, el cranc a preu de llangosta, i els ravas a preu d'apit.
- 4.ºrt Que's declari obligatori el bateig del vi i de la llet i el del café d'aigua de castanyes torrades.
- 5.ºnt Que als hotels, a més de cobrar el vi apart, hi cobrin també la sal, l'oli, el pa, l'aigua, la llum i els postres.
- 6.ºe Que En Martínez Anido suprimeixi les multes.
- 7.ºe Celebrar ben prompte un nou àpet a l'Permita de San Ramon on, com sempre, s'hi farà barrilla a l'engros Visca, doncs, Santa Barrilla. Patrona de la Unió Gremial!

Estem cansats de pillos

En Lerroux, que camina cada dia més cap a la seva posta, ha parlat amigablement amb En Maura, per espai de més d'una hora. El famós Maura, no! està a punt de convertir-se en Maura, sí! De moment, al menys, s'ha tornat en Maura, m'és igual!

La conducta observada d'un temps ençà per En Lerroux, s'avé perfectament a la seva

Al camp moro

—Tallent semblen ocells... Sents? Fins canten.

—Oh, i que deuen menjar i tot, perquè a lo millor fan de cos sobre nosaltres...

condició de poll ressucitat. Es, l'ex demagog, un parvenu de la política i fa bé en comportar-se com un nou ric. En el deliri de grandeses de que és víctima, en plena exaltació de la vanitat, tot li sembla poc per a ell.

Com tots els cara girats, es fum En Lerroux del mort i de qui el vetlla. La sort, per a ell, és que el correligionari, si no cobra de l'Ajuntament, és un mussol i un cap de pa. Altrament, sabria el preu de les apostasies, que no s'enganya així com així al poble.

En la seva entrevista amb En Maura, ha expressat En Lerroux el seu criteri contrari a la reunió del Parlament, per tal—diu—de que no's refredi la florida patriòtica, motivada per la guerra.

Com hi ha Déu, que no voliem saber-ne d'altra!

Enemic de que les Corts actuïn, i tant d'alir-se per a ésser diputat? No veu el papanates, que semblable manifestació equival a negar l'essència de la democràcia?

Ha afegit el quefe radicaler: Si les Corts siguessin l'expressió de la veritable representació nacional...

Malaguanyada vara, que està en vaga.

En Lerroux, atent a la sopa monàrquica, creu que tot li ha d'estar permès i, per tant, que totes li ponen.

Seria una llàstima, que anés a Roma per la penitència.

A CADA HU LO SEU

Als amics de l'Empordà

Atots els bons amics de l'Empordà que insistentment ens pregunuen que contestem a les ximpleries que escriuen—això d'escriure és un dir—els bienaventurados paños que a Llansà redacten—miau!—una xistosíssima i xarlotesca fulla defensora de la política monàrquica-lerrouxera,—quin all-i-oli!—els hi direm que, tal volta dissentint del seu criteri, nosaltres opinem que, per a solaz esparcimiento del distrito, lluny de protestar contra els escrits de l'al·ludit paperot, fem vots sinceríssims per a que persisteixi en la seva campanya. I no'ns manquen poderoses raons per a opinar així.

Primera: Perquè brams d'ase no arriben al Cel... ni a l'Infern. Segona: Perquè Espanya passa per una situació tristíssima i tot lo que sigui motiu de gresca o xirinola és cosa que va de primera. I els paños de Llansà ens fan riure de valent. Tercera: Perquè el paper va car i, además, LA CAMPANA DE GRACIA es faria molt poc favor prenent-se en serio els escrits (?) d'uns vividors de política menuda.

I quarta i darrera: Perquè és cosa molt raonable allò de dejar en paz a los muertos. Entesos? Doncs prou d'aquest color!

PSSST!...

A Madrid no estan per orgues; juguen un joc compromès i, naturalment, no volen que se'ls destorbi per res.

I com que qui mana, mana, i és inútil resistir, no ens queda cap més sortida que cloure el bec i obeir.

Que això té molta poca gràcia, que és depressiu... Ja ho sabem; la consigna no admet replicca... Callem!

Precisament ara diuen que al llaut «La Situació» hi ha aparegut una esquerda cap a la part del timó.

El calafat prou treballa, amb l'estopa i el quitrà, per reparar l'averia, mes, a la fi en sortirà?

Si ens hem de guiar pels símptomes que des de lluny observem, ens sembla... Però, muixoni, callem!

I el tripijoc de l'Hisenda!... Ai, cavallers, quin sarau! Varen fè arqueig l'altra tarda, i a la caixa no hi ha un clau.

¿D'on, doncs, sortiran les misses per satisfèr la munió

Els aprofitadors

—El veig molt amoïnàt, papà...

—Home, és que d'una part voldria que això s'acabés abans que tu hi anessis, i d'altra que s'allargués fins a resoldre un negociet que tinc entre mans...

de factures, que's presenten en contínua processó?

La resposta no és difícil, però com que maliciem que el donar-la ens seria, callem!

Direu: Bé, ¿i de lo del moro, tampoc no se'n pot parlar? Ni de lo que En Maura pensa? Ni de lo que En Cambó fa?

No, senyors; des del punt i hora que se'ns ordena fè el mut, lo més pràctic és, sens dubte, no dir res en absolut.

Que passen coses estranyes, que sentim, que sospitem, que... Deixeu-vos de cabòries! Callem!

Quan ens preocupa un assumpte d'importancia excepcional, o ens posem de vigilancia o tenim algú malalt, no exigim als que'ns rodegem cautela i moderació i busquem en el silenci ajuda o inspiració?

Doncs, això és lo que ara passa. Per lo tant, no ens embranquem i, envainant-nos llengua i ploma, callem!

C. GUMÀ

Justícia i Llei

Legim que un home ha dit que és necessari implantar el règim de la més absoluta justícia.

Caldria sapiguer abans que res, ço que qui això diu, què entèn per justícia.

Totes les evolucions i sotrats que ha rebut l'Humanitat, han estat encaminats a ço mateix: a que tots els actes fossin presidits per la justícia.

Aquesta dèria l'han posseïda molts homes. Res ha ocasionat tantes injustícies com el procurar assolir aquest ideal. El passat pot aplicar-se al present.

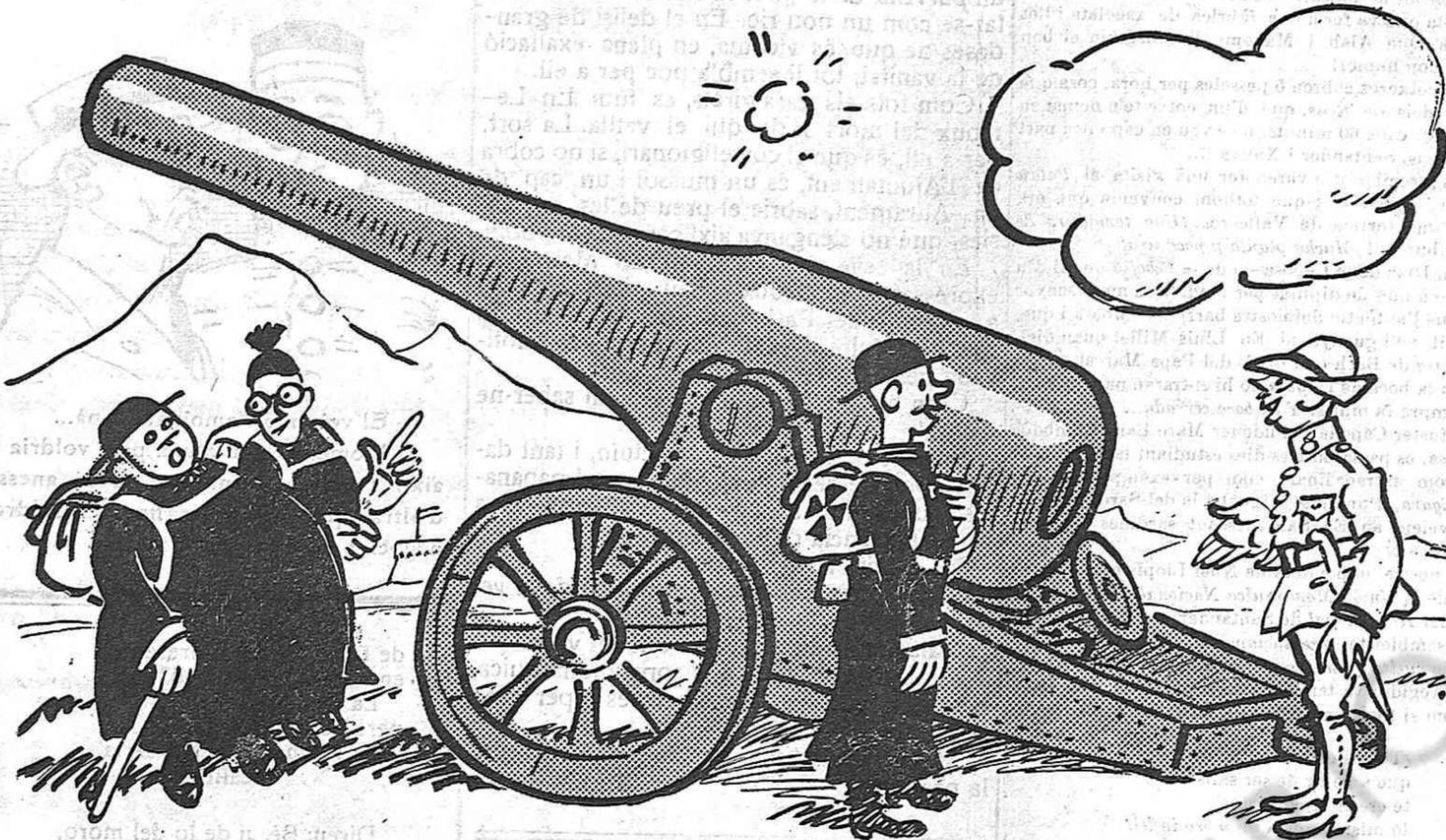
Quan un d'aquests homes que, per la seva posició en el conjunt social els és permès regir-se directors de més o menys importància diuen desitjar un règim de justícia, sense creure que parlen de mala fe, es pot donar per segur que's refereixen a la seva justícia. Es dir: del càire que donarien a la societat segons la seva visió, que mai pot ésser conceptuat com a just.

Naturalment que la justícia de Déu és imperfecta perquè són els homes quins l'han creada; però, ni suposant que la hipòtesi Déu sancionés els actes dels humans, podria ésser dit que obra amb justícia, car ajustant-se la divinitat a una llei divina, per aquest sol fet perdria tota noció de justícia, ja que el compendi de totes les injustícies és la llei.

En èpoques turbulentes és quan els homes, com agafant-se en la suprema salvació, demanen la convivència mutua sots el mantell de la més perfecta justícia.

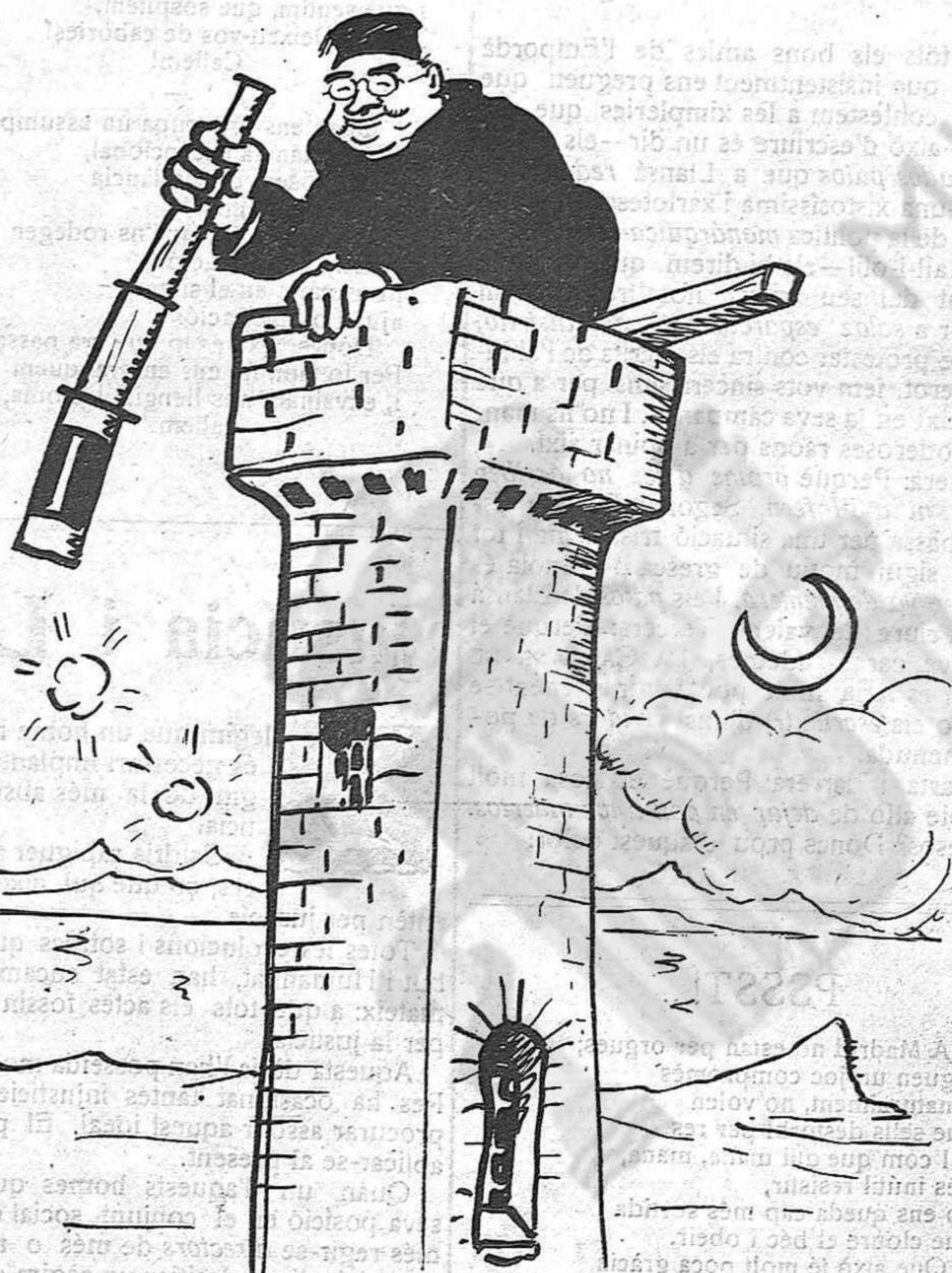
Tinguem en compte que aquesta mateixa comanda ha sigut feta eternament. Els homes han marxat sempre com en un inaca-

TEORIES

—Ja veurá, senyor militar, com la Santa Religió Catòlica serà la vencedora.
—Ah, sí?... Doncs perquè no venien sols vostés?

El patriota indecís

—Si es tractés d'una gent un xic més cristiana, ja m'agradaria anar-hi de rector.

Per bona que sigui una Llei, sempre serà imperfecta; és la nostra obligació renovar-la i millorar-la constanment.

La perfecció de la Llei, assenyalà dels homes; el dia que les lleis siguin perfectes, també ho seran els homes. Sols aleshores podrem dir que hi ha Justícia.

MIQUEL D'ARNAU

Un home sà

En Pau resta amb el cap sobre ambduques mans, assegut en la cadira del petit pupitre, testimoni de les seves estones d'aixecar l'esperit a les incommensurables regions de l'ideal, cllint en les planes d'un llibre de la seva qualitativa, diminuta biblioteca, les fragants floretes que calen a la xardorosa gola de la seva intel·lectualitat.

Repasa el famós befat Programa d'En Pi i Margall, donat a llum per aquell home superior, el 22 de juny de 1894, i hi troba una colla de lliçons de moral, d'economia i de democràcia. Veu que, pesi als 27 anys transcorreguts d'ençà que va publicar-se, no han eixit encara deixebles en raunió que se les apropiessin, fent-les nord i guia del seu viure, procurant estargar-les, fer-les reguladores del viure dels altres.

Amb més pena que goig ha sentit proclamada la conveniència d'estrenar mètodes atrevits, pretenciosos de factibilitat, emmotllables al farcell de prejudicis, costums, desprecis i oblids insòlits de la majoria reraçagada, incerta, i ha vist apropiat-se idees prematures, procediments d'una aspror migeval, que la lògica no sap lligar, ni sabrà l'igar mai mentre la bogeria no sigui senyora i majora de la nostra humanitat en ple.

Li fa pena an En Pau sentir a tants homes que se les donen d'estudiosos, d'enterats del mundial renovament de tota idea abstracta, donar a Espanya per caducada la forma republicana, quan l'assaig passatger de 1873 no fou més que un petit llampec en les ombres nacionals.

Positivista, espigolaire d'experiència, no creu En Pau que la forma republicana degui passar per nosaltres sense tocar-nos, sense deixar un sediment: la enyorança, el prurit per a alcançar un major benestar col·lectiu en l'esfera política.

L'exemple de Rússia ha vingut a afermar-lo en les seves conviccions renovadores, deslliuradores de l'espècie, negant tota eficàcia al miracle, acceptat—oh contradicció frapant!—pel seny malalt de tants enderrocadors de falòrnies tradicionals.

Són dolors que ha sofert En Pau veient una tanda de persecucions que haurien estat improbables de no existir el llevat de quatre bojos, rebels a tot esforç dels muscles negats a tota producció, reformadors d'aquella sàvia màxima que En Llunas estampava a la capsalera del seu periòdic lluitador i perseguit: El Treball és la primera necessitat.

J. COSTA I POMÉS

En Vallés i Pujals anà a Bilbao. Això no és cap cosa de l'altre món. Però En Vallés i Pujals, a Bilbao, va escriure en un àlbum, al visitar el famós Arbre de Guernica:

«Voldria que aquest arbre sant, deixés d'ésser un record històric per a tornar a ésser una realitat.»

I això sí que és extraordinari. Això ha fet tremolar totes les Espanyes... i, amb les Espanyes, En Cambó.

Ja era hora!
A primers de la setmana passada fou lliberat el jove nacionalista Emili Store, empresonat per delictes polític des de novembre de 1919. La nostra enhorabona.

Amunt i feina!
Per la ponència preparatòria del nou partit d'esquerra catalana, en la que hi figuren els diputats Suñer i Albert, s'està demanant a les personalitats lliberals de Catalunya, parer sobre la «oportunitat de constituir un partit defensor dels ideals republicans i nacionalistes que, a pesar de tot, predominen en la nostra terra».

Aquest tot vol dir el senyor Sala i En Cambó.

Un que s'enretira.
El diputat socialista madrileny senyor Ovejero sembla que té ganes d'abandonar el partit obrer i entrar en el reformisme.

Lo que més convingui.
Causes de la deserció?... Perquè diu que no està conforme ni amb la «Segona Internacional» ni amb la «Tercera Internacional» ni amb... l'«Hotel Internacional».

Lo millor per aquests llepaïls seria que's fessin una Internacional al seu gust.

Un que se'n va.
Micer Unamuno ha anunciat que vol guillar d'Espanya perquè no està conforme amb seguir vivint entre mig de tants tontos i tants pillos.

Està en el seu dret.
Però diu que abans de marxar vol abocar, des d'una tribuna pública, tot el fel i tots els renecs que li fan bullida al paidor.

Abans de marxar, mal fet.
Perquè els tontos i els pillos li trencaran les cames... i s'haurà de quedar aquí.

Llegim:
«Ayer en el expreso, llegó el señor Cambó. Estuvieron a esperarle algunos amigos.»
Pobret!... Ja només té alguns amigues.
Al viatge que vé seran «unos pocos» i, a l'altre, cap.

Formidable escàndol promogué l'altre dia un religiós, en plena via pública.

A la cuenta el sant varó se sentí emul de mossèn Pollastre i de mossèn Gall-d'indi. Va veure unes tobilleras elegants, s'empenjà de les llurs pantorrilles... i ai, la mare!... començà amb paraletes de mel, de la mel vingué la fel temptadora, i acabà per allargar els dits... fins que les noies i el públic i els agents de l'autoritat hagueren d'intervenir serollosament i en forma contundent contra el lasciu subjecte convertit en sàtir de Lemnos.

Mare de Déu de l'Empental... No'n sortirem mai d'aquesta gent!

Ha dit don Lacandro que en el cas d'un canvi de règim (mau!) demanaria (ell!) la col·laboració d'En Melquiades Alvarez i de l'Alba.

Com van veient, l'home s'avindria a totes les combinacions amb tal de governar.

Però... ai, l'Alba és lluny encara. El sol imperialista tot just se'n va a la posta. I se n'hi va potser per a sempre. Amén.

Pocs dies abans d'ésser elegit papa el que ho fou amb el nom de Climent XIV anaren a veure'l a la seva cel·la quatre cardenals i li digueren que era precis enlairar-lo al pontificat. Ell els mirà amb flemma i respongué:

—Si ho dieu per a burlar-vos de mi, no té cap gràcia, perquè sou molts; si parleu de veres... sou pocs.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, CARRER del Oim, número 8

bable pelegrinatge, darrera aquesta inconcreció.

Hem dit inconcreció. Ho és, perquè s'anomena Justícia aquí i arreu, a ço que assenyalen els límits dels actes segons la moral imperant. Varia doncs, segons aquesta sigui.

Es fa necessari, no hi ha dubte, i nosaltres estem en la creença de que la mateixa evolució del temps ho portarà, tinguem una visió més ampla i elevada dels nostres propis actes; però no diguem mai que volem establir una Justícia, car tots no som nosaltres. En tot cas diguem-ne establir una nova llei.

Justícia i Llei. Dugues coses que venen confonent-se de temps immemorable. Es creu fer justícia aplicant la Llei; es creu complir la Llei aplicant la Justícia.

Una bona Llei pot ésser el fruit del Intel·lecte perfeccionat; la Justícia és el propi Intel·lecte.

Cal, en lloc de dir que farem justícia, educar el nostre Intel·lecte per a fer-lo capaç d'elaborar la bona, la Nova Llei.

Procurem el major perfeccionament de l'Intel·lecte dels nostres consemblants, única manera de que el desnivell no trenqui el conjunt.